

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ผลของการจัดรูปที่ดินต่อการดำรงชีวิตของหัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ของการปฏิรูปที่ดิน วิธีศึกษาคือการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตรที่มีที่ดินทำกินอยู่ในเขตจัดรูปที่ดินและหัวหน้าครัวเรือนภาคเกษตรที่มีที่ดินทำกินอยู่นอกเขตจัดรูปที่ดิน

หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูปส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีอายุระหว่าง 35-50 ปี ซึ่งแสดงถึงการทำการเกษตรแบบมรดกตกทอดต่อกันมา หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูป มีระดับการศึกษาอยู่ระหว่าง ป.4-ป.6 ซึ่งสามารถอ่านออกเขียนได้ ครัวเรือนมีสมาชิกเฉลี่ย 4-6 คนและสามารถประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ของครัวเรือนซึ่งส่วนใหญ่เข้าที่นาทำการเกษตร การกู้ยืมเงินมาเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายภายในครัวเรือนเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไป

หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูปใช้จ่ายที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าแต่มีปริมาณการใช้จ่ายน้อย เพราะประสิทธิภาพปุ๋ยที่ใช้่นั้นมีคุณภาพดี การใช้จ่ายที่ดีทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณมากขึ้น ครัวเรือนที่ใช้จ่ายด้านปุ๋ยมากนั้นได้แก่ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิงซึ่งครอบครองที่ดินเป็นที่เช่า อายุเฉลี่ย 35-57 ปีและในครัวเรือนมีสมาชิกในครัวเรือน 1-5 คน หัวหน้าครัวเรือนในเขตจัดรูปที่ดินมีการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวและจ่ายค่าจ้างขนส่งผลผลิตที่ถูกกว่าเนื่องจากมีถนนตัดผ่านเข้าสู่แปลงนาทำให้สามารถนำเครื่องจักรกลหรือเครื่องทุ่นแรง เข้ามาช่วยในการเก็บเกี่ยวและการขนส่งผลผลิตได้สะดวกกว่า ค่าใช้จ่ายที่ไม่มากดังกล่าวส่งผลให้รายได้จากการขายผลผลิตสุทธิหลังจากหักต้นทุนแล้วได้ราคาที่สูงขึ้น

ผลทางสังคม ในด้านการเป็นสมาชิกองค์กรทางสังคมนั้นคือหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 35-57 ปี เป็นกลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรทางสังคมมากที่สุด ในขณะที่ครัวเรือนที่ไม่มีการประกอบอาชีพเสริมจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานมากที่สุดเนื่องจากรายได้อาจไม่เพียงพอ การที่ไม่มีการประกอบอาชีพเสริมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการว่างงานมากขึ้น หัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 58-80 ปี มีการจ้างงานมากเนื่องจากมีความชำนาญและ สะสมประสบการณ์มาตั้งแต่อายุน้อย หัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 35-57 ปี มีทัศนคติทางสังคมในเชิงบวก มีการรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาที่ดินและผลผลิตของตนเอง

Abstract

This is a study on “Effects on Land Adjustment on the Life of Agricultural Household Heads in Bangsai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province”. The objective of the research was to study social and economic effects of land reform. This was a survey research based on sample population of agricultural household heads within and outside the land adjustment areas.

The majority of the samples were male, aged between 35 and 50 years, following agricultural family tradition. The household heads in the land adjustment area had an education level between grade 4 and grade 6 and were literate, with an average number of family members between 4 and 6, able to supplement the family income in the rented rice field. Borrowing money to start a livelihood and to cover family expenses was a common phenomenon.

The household heads in the land adjustment area used more expensive fertilizers but in less quantity because of their effectiveness. Using good fertilizers led to greater productivity. Households with more expenditure on fertilizers were headed by women who occupied a rented land and whose average age was between 35 and 57 years, with one to five household members. The household heads in the land adjustment area hired workers for harvesting and paid less for transportation of produce because there were roads leading to the rice farmland. Thus, it was easier to use mechanized or laborsaving equipment in the farm to help with the harvest and transportation. Such fairly low expenditure led to more income from selling produce.

On the social side, the group that joined social organizations the most was the households aged between 35 and 57. Households with no supplemented income moved around a lot the most possibly because their income was not sufficient. The lack of supplemented work was a factor that led to more unemployment. Household heads aged between 58 and 80 years were mostly employed because of their expertise and accumulated work experience. Household heads aged between 35 and 57 had a positive social attitude, willing to listen to different suggestions for land improvement and productivity.